

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження місцевих політик і програм з питань соціального захисту населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб

Звенигородська районна державна адміністрація
Черкаська область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	4
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	5
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	6
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	9
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	10
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	10
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	11
Рекомендації.....	11

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи
НПА — нормативно-правовий акт
ОМС — органи місцевого самоврядування
РДА — районна державна адміністрація
РВА — районна військова адміністрація

Вступ

У межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен Суппорт Сервісез”» спільно з Радою з питань ВПО при Звенигородській РДА провели дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту населення, які реалізуються у Звенигородському районі.

В умовах війни Російської Федерації проти України органи державної влади та ОМС області вживають необхідні заходи, спрямовані на забезпечення потреб ВПО, дотримання їхніх прав і свобод під час переселення до регіону. Серед пріоритетних питань — допомога в ході евакуації (переїзду) до місць тимчасового та постійного поселення; допомога у розміщенні на території області евакуйованих людей з районів бойових дій та тимчасово окупованих територій; соціальне забезпечення населення; надання гуманітарної допомоги за місцем тимчасового проживання; сприяння в адаптації на новому місці проживання.

Проведення моніторингу дало змогу оцінити сильні та слабкі сторони політики щодо соціальної підтримки населення у Звенигородському районі. Воно може стати основою розроблення та впровадження подальших змін при визначенні пріоритетних заходів, спрямованих на соціальну підтримку, зокрема з урахуванням інтересів ВПО.

У складі Звенигородського району — 17 територіальних громад. Станом на 11.11.2024 на території Звенигородського району зареєстровані 22 735 ВПО, зокрема 5976 дітей, 1006 людей з інвалідністю, 4610 пенсіонерів.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного та з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту громад Звенигородського району, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування і дотримання їхніх прав та законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, обласні цільові програми підтримки ВПО.
- Проєкти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення, зокрема ВПО.
- Чинні НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Звіти з виконання місцевих програм/заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення та ВПО.
- Інші акти і документи (та їх проєкти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів чи підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати районні цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, зокрема щодо включення до них ВПО та врахування їхніх потреб.

- Проаналізувати районні цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Визначити, чи забезпечується виконання заходів районних цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
- Проаналізувати районні НПА, спрямовані на соціальний захист населення, надання додаткових соціальних гарантій та пільг, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.
- Проаналізувати районні НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Виявити у цільових програмах та НПА недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб і законних інтересів.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб і законних інтересів.
- Напрацювати відповідні рекомендації для органів виконавчої влади та ОМС щодо внесення змін і доповнень до чинних місцевих програм і НПА, розроблення нових для подальшого використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

Офіційні сайти громад Звенигородського району та Звенигородської РДА містять частину необхідної інформації про програми та інші НПА, спрямовані на соціальну підтримку жителів району.

На офіційному сайті Звенигородської РДА висвітлюється інформація для внутрішньо переміщених осіб:

1. [Дорожня карта для ВПО](#).
2. Розділ «[Управління соціального захисту населення](#)» (новини щодо соціального захисту населення, зокрема ВПО).
3. У розділі «Управління соціального захисту населення» створено тематичну сторінку з інформацією [про реалізацію регіональних/місцевих програм](#), спрямованих на вирішення житлових проблем, зокрема про вільні місця для тимчасового проживання ВПО.

4. Розділ «[Внутрішньо переміщеним особам](#)» (зміни до законодавства щодо виплат на проживання ВПО).
5. У розділі «Внутрішньо переміщеним особам» виокремлено підрозділ «[Допомога ВПО](#)» (інформація про допомогу міжнародних організацій у Звенигородському районі).
6. Розділ «[Рада з питань внутрішньо переміщених осіб при Звенигородській РДА](#)».

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завжди (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завжди (так/ні)
Черкаська обл., Звенигородський р-н	Звенигородська РДА zvenrda.gov.ua	Так	Ні	Ні	Так	Так	Інформація недоступна	Ні	Середня	Ні

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на території Бужанської територіальної громади на 2022–2023 роки (затверджена Рішенням Бужанської міської ради від 22.12.2022 № 23-19/VIII), на реалізацію якої протягом 2023 року було використано 19 398,00 грн.

Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на території Бужанської територіальної громади на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Бужанської міської ради від 18.12.2023 № 30-15/VIII).

Основні завдання Програми: підтримка ВПО, надання матеріальної грошової допомоги на лікування, придбання твердого палива (дров), оплата комунальних послуг, покращення житлово-побутових умов проживання тощо. На 2024 рік у межах Програми передбачено 38 0000,00 грн (обсяг фінансових ресурсів може бути збільшений у зв'язку зі змінами законодавства та іншими обґрунтованими підставами).

Програма з надання підтримки переміщеним або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Виноградської сільської ради від 22.12.2023 № 31-10/VIII), у межах якої на 2024 рік передбачене використання коштів у розмірі 40 000,00 грн.

Програма фінансової підтримки соціально незахищених верств населення Водяницької сільської територіальної громади на 2021–2023 роки (затверджена Рішенням Водяницької сільської ради від 09.12.2020 № 2-19/VIII, зі змінами і доповненнями).

Заплановане проведення поточних ремонтів місць перебування ВПО, придбання продуктів харчування, засобів гігієни, побутових та господарських матеріалів. У межах Програми облаштовано МТП на 50 місць у приміщенні Шубиноставської початкової школи. У 2023 році витрачено 212 000,00 грн, на 2024-й передбачене використання 30 000,00 грн.

Програма з надання підтримки внутрішньо переміщеним та евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану на 2023 рік (затверджена Рішенням Єрківської селищної ради від 17.11.2022 № 22-9/VIII). Рішенням від 12.12.2023 № 38-8/VIII ухвалено аналогічну Програму на 2024 рік.

Основний захід Програми — придбання продуктів харчування для ВПО. У 2023 році витрачено 59 450,00 грн, на 2024-й передбачене використання 60 000,00 грн.

Програма підтримки та соціального захисту внутрішньо переміщених осіб у Звенигородській міській територіальній громаді на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Звенигородської міської ради від 20.12.2023 № 24-140, зі змінами).

Основні заходи Програми спрямовані на створення належних умов для проживання ВПО, які тимчасово перемістилися на територію Звенигородської територіальної громади. У 2023 році витрачено 428 000,00 грн, передбачено на 2024-й 680 000,00 грн.

Програма підтримки у 2024 році внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану (затверджена Рішенням Катеринопільської селищної ради від 07.12.2023 № 36-26/VIII).

Обсяг фінансування Програми на 2024 рік — 280 000,00 грн.
Витрачено у 2023-му 498 800,00 грн.

Програма соціального захисту населення «Турбота» на 2023 рік (затверджена Рішенням Лип'янської сільської ради від 22.12.2023 № 15-36/23).

Мета Програми: в умовах воєнного стану забезпечення ВПО, які тимчасово проживають у населених пунктах територіальної громади, харчуванням, засобами гігієни; проведення першочергових витрат для забезпечення інших заходів правового режиму воєнного стану

Заходи Програми: надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим людям; поточний ремонт і придбання матеріалів для облаштування місць тимчасового перебування внутрішньо переміщених (евакуйованих) людей (пральна машина, бойлер, унітаз, умивальник, електрочайник, холодильник, електрична/газова плита, пилосос, мікрохвильова піч, праска, радіатор опалення, освітлювальна техніка, побутові електроінструменти, водопровідні труби, крани, фітинги, змішувач, насосна станція, душова кабіна, піддон для душу, ємність для води, господарські товари, електротовари); придбання матеріалів для ремонту тепло-, водо- та електромереж.

У 2023 році витрачено 138 800,00 грн, на 2024-й передбачено 186 000,00 грн.

Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану на 2022–2024 роки (затверджена Рішенням Лисянської селищної ради від 16.02.2023 № 33-19/VIII).

У межах Програми заплановане здійснення заходів щодо створення належних умов для тимчасового проживання внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей (проведення поточного ремонту будівель, приміщень комунальної форми власності, придбання матеріалів для проведення поточного ремонту, обладнання, предметів та інвентарю, господарчих товарів, медикаментів і дезінфікувальних засобів; оплата послуг за спожиті енергоносії; оплата праці персоналу комунальних установ, в яких будуть проживати ВПО); забезпечення харчування ВПО та/або евакуйованих людей; інформування ВПО та/або евакуйованих людей.

У 2023 році витрачено 770 700,00 грн, на 2024-й передбачено 800 000,00 грн.

Цільова програма з надання підтримки внутрішньо переміщеним та евакуйованим особам, які тимчасово проживають на території Тальнівської міської територіальної громади (затверджена Рішенням Тальнівської міської ради від 18.05.2022 № 26/8-24).

У 2023 році витрачено 638 449,00 грн, на 2024-й передбачено 500 000,00 грн.

Програма «Турбота» на 2023–2024 роки (затверджена Рішенням Шполянської міської ради від 26.12.2022 № 33-9/IX).

У межах Програми в умовах воєнного стану заплановане забезпечення ВПО, які тимчасово проживають у населених пунктах територіальної громади, продуктами харчування, медикаментами, канцтоварами, мийними та дезінфікувальними засобами, паливною деревиною, ритуальними послугами, предметами ритуальної належності, поминальними обідами.

Витрачено у 2023 році 279 300,20 грн, передбачено на 2024-й 271 300,50 грн.

Крім того, в об'єднаних територіальних громадах Звенигородського району ухвалені та діють такі програми, спрямовані на підтримку ВПО:

- Програма з надання допомоги внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам на 2023 рік (затверджена Рішенням Виноградської сільської ради від 16.02.2023 № 24-7/VIII), у межах якої було витрачено 12 000,00 грн.

- Програма фінансової підтримки соціально незахищених верств населення Водяницької сільської територіальної громади на 2024–2026 роки (затверджена Рішенням Водяницької сільської ради від 02.11.2023 № 31-9/VIII).
- Програма підтримки та соціального захисту внутрішньо переміщених осіб у Звенигородській міській територіальній громаді на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Звенигородської міської ради від 20.12.2023 № 24-140, зі змінами).
У межах Програми передбачене здійснення заходів у напрямі створення належних умов для тимчасового проживання внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей.
- Програма соціального захисту населення «Турбота» Матусівської сільської ради на 2021–2024 роки (затверджена Рішенням Матусівської сільської ради від 19.11.2021 № 17-5/VIII), якою ухвалено Порядок надання одноразової матеріальної допомоги ВПО, що потребують соціальної підтримки.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

Розпорядженням Звенигородської РВА «Про районний міжвідомчий координаційний штаб з тимчасового розміщення громадян у Звенигородському районі» (від 19.09.2022 № 83) утворено районний міжвідомчий координаційний штаб, який опікується дотриманням прав, свобод і законних інтересів ВПО у Звенигородському районі, а також затверджено його склад.

Розпорядженням Звенигородської РВА «Про координаційний центр підтримки цивільного населення при Звенигородській районній державній адміністрації» (від 26.06.2023 № 58) створено координаційний центр підтримки цивільного населення, затверджено його склад і Положення про нього.

Розпорядженням Звенигородської РВА «Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Звенигородській районній державній адміністрації» (від 27.09.2023 № 84) створено Раду з питань ВПО, затверджено її склад і Положення про неї.

Ради з питань ВПО утворені у 7 (із 17) громадах району (Бужанська, Ватутінська, Виноградська, Звенигородська, Матусівська, Селищенська та Стеблівська).

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

Область / населений пункт, громада	Всього НПА (зокрема проєктів НПА)		З них за тематикою				
	Місцеві програми	Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо	Програми щодо підтримки населення	Програми щодо підтримки ВПО	НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення	НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО	Проєкти НПА щодо підтримки ВПО
Черкаська обл., Звенигородський р-н	17	10	17	8	10	8	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб
та інтересів**

Область / населений пункт, громада	Програми та НПА щодо підтримки населення			Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО	
	Всього	З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО	З них потребують внесення змін або доповнень	Всього	З них потребують внесення змін або доповнень
Черкаська обл., Звенигородський р-н	27	22	1	22	2

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Під час проведення моніторингу було проаналізовано програми, ухвалені в об'єднаних територіальних громадах Звенигородського району: 17 програм «Турбота», 7 цільових програм з надання підтримки ВПО (Бужанська, Виноградська, Єрківська, Звенигородська, Катеринопільська, Лисянська і Тальнівська територіальні громади), а також 10 НПА (розпоряджень РВА, розпоряджень/рішень виконавчих комітетів міських, селищних, сільських рад), зокрема про районний міжвідомчий координаційний штаб з тимчасового розміщення громадян у Звенигородському районі, про координаційний центр підтримки цивільного населення при Звенигородській РДА, про ради з питань ВПО (1 — при райдержадміністрації, 7 — при територіальних громадах району).

За результатами моніторингу можна дійти висновку про широкий перелік заходів, спрямованих на соціальну підтримку людей, які проживають на території Звенигородського району. У більшості програм передбачені заходи з підтримки ВПО.

Рекомендації

1. Для усунення перешкод в отриманні послуг, пільг, допомог окремими категоріями населення, зокрема ВПО, внести зміни до відповідних районних і місцевих цільових програм, а також до районних і місцевих НПА, які визначають порядок надання послуг, пільг, допомог, компенсацій окремим категоріям населення.
2. З метою забезпечення відповідності положень районних і місцевих НПА чинному законодавству щодо ВПО внести відповідні зміни, спрямовані на включення ВПО до переліку категорій громадян, які мають право на отримання послуг, пільг і допомог окремим категоріям населення.
3. Для посилення соціального захисту ВПО переглянути зміст чинних районних і місцевих цільових програм, передбачити відповідні заходи, спрямовані на підтримку ВПО.
4. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.

5. Долучати до розроблення проєктів районних і місцевих програм, а також інших НПА представників з числа членів Ради з питань ВПО при Звенигородській РДА та рад з питань ВПО, утворених у громадах району.

Чинна редакція заходу програми / положення НПА	Запропонована редакція заходу програми / положення НПА	Результат запропонованих змін та/або доповнень
<i>Програма «Турбота» на 2023–2024 роки (затверджена Рішенням Шполянської міської ради від 26.12.2022 № 33-9/IX)</i>		
Не містить даних норм	<i>Доповнити Програму:</i> визначити ВПО як соціально незахищену категорію населення для надання ВПО можливості отримувати різні види допомог і пільг за рахунок коштів місцевого бюджету.	<i>Доповнити Програму:</i> визначити ВПО як соціально незахищену категорію населення для надання ВПО можливості отримувати різні види допомог і пільг за рахунок коштів місцевого бюджету.
<i>Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану на 2022–2024 роки (затверджена Рішенням Лисянської селищної ради від 16.02.2023 № 33-19/VIII)</i>		
Не містить даних норм	<i>Доповнити пунктом такого змісту:</i> Капітальний ремонт, реконструкція об'єктів, які можуть бути віднесені до фонду тимчасового проживання ВПО (відповідно до Постанови КМУ від 29.04.2022 № 495).	<i>Доповнити пунктом такого змісту:</i> Капітальний ремонт, реконструкція об'єктів, які можуть бути віднесені до фонду тимчасового проживання ВПО (відповідно до Постанови КМУ від 29.04.2022 № 495).
<i>Програма з надання підтримки внутрішньо переміщеним та евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану на 2023 рік (затверджена Рішенням Єрківської селищної ради від 17.11.2022 № 22-9/VIII)</i>		
Не містить даних норм	<i>Доповнити пунктом такого змісту:</i> Капітальний ремонт,	<i>Доповнити пунктом такого змісту:</i> Капітальний ремонт,

	реконструкція об'єктів, які можуть бути віднесені до фонду тимчасового проживання ВПО (відповідно до Постанови КМУ від 29.04.2022 № 495).	реконструкція об'єктів, які можуть бути віднесені до фонду тимчасового проживання ВПО (відповідно до Постанови КМУ від 29.04.2022 № 495).
--	---	---

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційні Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/SSS_Ukraine)